

Møteinnkalling

Utvalg: Valgstyret/ Samevalgstyret
Møtested: Kommunestyresalen, Rådhuset
Dato: 21.03.2017
Tidspunkt: 17:00

Eventuelt forfall meldes til tlf. 75 14 50 00 eller pr. e-post: postmottak@rana.kommune.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Geir M. Waage
Ordfører

Marianne Kibsgaard
Sekretær

Saksliste

- Pkt. 1 Godkjenning av innkalling og saksliste
- Pkt. 2 Valg av protokollgodkjennerne
- Pkt. 3 Habilitet/Permisjon
- Pkt. 4 Spørsmål
- Pkt. 5 Orienteringer

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Politiske saker		
PS 1/17	Utlegging av manntall og bestilling av manntall		2017/12
PS 2/17	Telling av stemmesedler		2017/12
PS 3/17	Valgting- fastsettelse av stemmesteder og tid 2017		2017/12
PS 4/17	Forhåndsstemmegivning		2017/12

Utlegging av manntall og bestilling av manntall

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Valgstyret/ Samevalgstyret	1/17	21.03.2017

Rådmannens innstilling

1. Manntallet for Stortingsvalget og Sametingsvalget 2017 legges ut til offentlig ettersyn ved Servicetorget og Biblioteket, så snart det er blitt tilsendt og til og med valgdagen den 11. september 2017.
2. Utlegging av manntall, samt klageadgang kunngjøres i Rana Blad.
3. Frist for oppdatering av manntallet for Stortingsvalget etter valgforskriften § 1 settes til siste fredag før valgdagen, da 8. september 2017.
4. Rådmannen delegeres fullmakt til å gjøre endringer i manntall.
5. Frist for partiene til å bestille manntall settes til 1. juli 2017.

Saksopplysninger

I valgloven § 2-6 står det at valgstyret skal legge manntallet ut til offentlig ettersyn så snart det lar seg gjøre. Manntallet skal ligge ute til og med valgdagen. Valgstyret kunngjør tid og sted for utlegging og opplyser også om adgang til og framgangsmåte for å kreve feil rettet.

Valgloven § 2-7 omhandler krav om retting og oppdateringer. Manntallet blir oppdatert fra via departementet til lørdag før valget. Loven er klar på hvem som kan kreve seg manntallsført, og innføring i manntall er ikke av prinsipiell betydning. Det er derfor foreslått at oppgaven delegeres rådmannen.

Skjæringsdatoen er i følge valgloven § 2- 4 den 30. juni. Det vil deretter ta noen dager før manntallet mottas, slik at det er vanskelig på nåværende tidspunkt å komme med eksakt forslag til utleggingsdato. Det tas sikte på at dette vil gjøres så snart manntallet er klargjort.

Valgforskriften § 3 fastsetter at alle som stiller liste ved valget har rett til et gratis eksemplar av manntallet. Det er valgstyret som setter frist for bestilling, slik at administrasjonen kan foreta en samlet bestilling.

Telling av stemmesedler

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Valgstyret/ Samevalgstyret	2/17	21.03.2017

Rådmannens innstilling

1. Det foretas foreløpig og endelig opptelling maskinelt av stemmesedlene fra samtlige stemmesteder i kommunen hos valgstyret/ samevalgstyret(rådhuset), mandag 11. september 2017.
2. Rådmann får delegert myndighet til å anta nødvendig hjelp i forbindelse prøving av stemmer, opptelling og protokollering.

Saksopplysninger

Kapittel 10. i valgloven omhandler prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, protokollering mm. Valgstyret er ansvarlig for at opptelling skjer etter lov og forskrift, samt av opptelling foretas av de personer og på den måten valgstyret har bestemt, jf. valgloven § 10- 4(1).

I Rana kommune har vi tradisjonelt foretatt opptelling sentralt(på rådhuset), dvs. alle stemmer er blitt opptelt på et sted. Ved de siste valgene har kommunen brukt maskinell opptelling. Administrasjonen har god erfaring fra de siste valgene i bruken av elektronisk valg system(EVA), hvor all innrapportering fra kommunen skjer.

Under opptellingen har ansatte fra rådhuset blitt benyttet. Det er hensiktsmessig å ha en kontinuitet i denne jobben, og det er enkelt å drive opplæring i forkant av valgnatten.

Vurdering

Administrasjonen anbefaler at også for dette valget blir stemmer talt maskinelt, og at kommunalt ansatte blir benyttet i arbeidet.

Valgting- fastsettelse av stemmesteder og tid 2017

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Valgstyret/ Samevalgstyret	3/17	21.03.2017

Rådmannens innstilling

1. Ved stortingsvalget og sametingsvalget 2017 fastsettes følgende stemmetider i følgende lokaler mandag 11. september:
 - Mo krets, Mo Samfunnshus kl.10:00-21:00.
 - Åga/ Hauknes krets, gymsalen kl.11:00- 19:00
 - Gruben krets, gymsal Gruben barneskole kl. 10:00- 21:00.
 - Selfors krets, gymsalen kl. 11:00- 19:00.
 - Ytteren krets, gymsalen kl.11:00- 19:00.
 - Båsmo krets, gymsalen kl. 11:00- 19:00.
 - Skonseng krets, gymsalen kl.11:00- 19:00.
 - Storforshei krets, gymsalen kl.11:00- 19:00.
 - Utskarpen krets, gymsal kl.11:00-19:00.
2. Rådmannen delegeres fullmakt til å bestemme hvem som benyttes som valgfunksjonærer.
3. Tid og sted for stemmegivning kunngjøres i Rana Blad og på kommunens hjemmeside

Saksopplysninger

Valgstyret bestemmer hvor stemmegivning skal foregå, fastsetter tid og kunngjør tid og sted for stemmegivning, jf. valgloven § 9- 3. I år skal det avholdes valg 11. september.

Ved valget i 2015 bestemte valgstyret å gjøre endringer i stemmestyrene, da listekandidater ikke kan være stemmemottakere jf. valgloven § 8- 3 i åpningstid. Kommunalt ansatte, de fleste med merkantile stillinger ble brukt som valgfunksjonærer og rådhuset var stengt på valgdagen. Evalueringen fra forrige valg viser at dette fungerte godt. Det er derav ønskelig at vi fortsetter bruken av kommunalt ansatte som stemmestyre/valgfunksjonærer ved stortings og sametingsvalget 2017.

Det ble også gjort endringer i åpningstid knyttet til ønske om en raskere opptelling og kostnader knyttet til valg. Evalueringen viser at endring av åpningstid var kommentert negativ flere steder, men de fleste negative kommentarer var knyttet til lange køer. Det er grunn til å tro at kø problematikken var knyttet til flere faktorer. Men evaluering viser at det viktigste faktorene var for få avlukker og dårlig logistikk i enkelte valglokaler. Det var mest kritisk i Gruben krets, som er den nest største valgkretsen i Rana kommune.

Administrasjonen har vært på befaring på valglokalene, og det vil bli gjort noe med mangler på Gruben. For øvrige valglokaler er tilgjengeligheten god, og flere avlukker er kjøpt inn. Det oppsto også uheldige trafikk hendelser ved forrige valg knyttet til at flere valglokaler ligger på skolens område, og det er skoledag. Trafikk vil bli mer styrt dette valget, skolebusser vil hente elever på annet sted mm.

Valgdeltagelsen i Rana ved forrige valg var på 55,86 %. Til sammenligning har den ved tidligere kommunestyre- og fylkestingsvalg vært på 60,41 % (2011), 57,8 % (2007), 52,32 % (2003) og 53,3 % (1991). Antall fremmedstemmer i Mo krets økte i 2015, noe som skyldes at det ble avholdt valg på søndag i Mo krets, men også kan man anta at dette skyldes endring i åpningstid. Antall forhåndsstemmer har økt ved alle valg i Rana kommune.

Ved valg før 2015 åpnet alle valglokaler i kommunen kl. 10:00, og stengte kl. 21:00. (Gruben og Mo krets åpnet kl.08:00). Ved forrige valg var alle lokaler åpne fra kl. 11:00- 19:00, med unntak av Mo krets som var åpen fra kl.10:00- 21:00.

Rana kommune har fått kritikk for sen opptelling, og ved forrige valg kom det kritikk på endring av åpningstid og lange køer. Det er en sammenheng mellom åpningstid og opptelling. Foreløpig opptelling kan gjøres fortløpende, mens endelig opptellingen av valgtingstemmer starter tidligst kl.21:00, eller når alle valgtingstemmer er kommet inn.

Departementet anbefaler at minst ett valglokale er åpent til kl. 21:00. Dette skyldes i stor grad at media snakker om at valglokalene stenger kl. 21:00. Valg er godt annonsert i Rana kommune, og ved valget 2017 vil man også bruke sosiale medier mer aktivt. De som ønsker å avgi stemme har god mulighet til det.

Vurdering

Rådmannen mener at tilgjengelighet, og derav mulighet til å avgi stemme i Rana kommune er god. Ut fra evaluering av sist valg, foreslår rådmannen at åpningstiden i Gruben krets endres.

Forhåndsstemmegivning

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Valgstyret/ Samevalgstyret	4/17	21.03.2017

Rådmannens innstilling

1. Tid og sted for forhåndsstemmegivning kunngjøres i Rana Blad og på kommunens hjemmeside.
2. Rådmannen delegeres myndighet til å oppnevne forhåndsstemmemottakere.
3. Servicetorget, Rådhuset er stemmemottak for tidligstemmer i perioden fra 1. juli til 9. august. Tid for stemmegivning avtales med servicetorget.
4. Servicetorget, Rådhuset er stemmemottak for ordinære forhåndsstemmer. Åpningstid for forhåndsstemming følger servicetorgets åpningstid. Mandag til torsdag i uke 36 vil åpningstiden være forlenget til kl.18:00.
5. Ved stortingsvalget og sametingsvalget i 2017 vil det bli avholdt forhåndsstemming på følgende institusjon: Gruben sykehjem, Selfors sykehjem, Helgelandsykehuset avd. Rana, Ytteren somatiske sykehjem, Ytteren korttidsavdeling og Mjølan sykehjem. Administrasjonen avtaler tidspunkt med den enkelte institusjon.
6. Det vil også bli mulig å avlegge forhåndsstemme ved Utskarpen bosenter, Hauknes omsorgsbolig, Mjølan omsorgsbolig, Dalselv eldrecenter, Ytteren omsorgsbolig, Ytteren bosenter, Gruben omsorgsbolig, Kirkegata 14, Talvikparken bosenter og Sentrumsgården. Administrasjonen avtaler tidspunkt med den enkelte enhet.
7. Velgere som på grunn av uførhet ikke kan stemme på overnevnte steder, eller ved valgtinget, kan etter søknad avgi forhåndsstemme der de oppholder seg. Søknad må være mottatt kommunen senest tirsdag 5. september.

Saksopplysninger

Kapittel 8 i valgloven og kapittel 6 i valgforskriften omhandler lovgivning om forhåndsstemming og gjennomføring av forhåndsstemmegivning. Forhåndsstemmegivning skal foregå i egnete lokaler, på institusjoner og ellers der valgstyret bestemmer, jf. valgloven § 8-3. Valgstyret avgjør hvem som kan motta forhåndsstemmer, jf. valgloven § 8-2. Valgstyret kunngjør tid og sted for forhåndsstemmegivningen, jf. valgforskriften § 24, samt frist for søknad om ambulerende stemmegivning, jf. valgloven § 8 - 3.

Administrasjonen foreslår at tid og sted for stemmegivning blir kunngjort i Rana Blad og kommunens hjemmeside. Tid og sted vil også bli slått opp på oppslag på de ulike institusjoner. Aktuelle velgere for hjemmesstemming vil i tillegg bli opplyst om dette, og utdelt søknadsskjema. Informasjon om forhåndsstemming vil i bli aktivt annonsert via facebook.

Videregående skoler og Campus Helgeland vil bli kontaktet for å informere elever/ studenter, spesielt borteboere om forhåndsstemmegivning.

Serviceavdelingen har ved tidligere valgt blitt brukt som stemmemottakere til forhåndsstemmingen. De ansatte ved serviceavdelingen vil også ved dette valget bli benyttet som forhåndsstemmemottakere. Flere av de ansatte har lang erfaring, og alle vil få oppfriskning i kunnskapen og mer opplæring i løpet av våren. Pga. stor aktivitet under ordinær forhåndsstemme periode, kan det være hensiktsmessig at rådmannen får delegert myndighet til å oppnevne stemmemottakere.

Valgstyret skal tilrettelegge for tidligstemming for de som ikke kan avgi stemme under ordinær forhåndsstemming eller ved valgtinget, i perioden 1. juli til 9. august, jf. valgloven § 8-1(4). Servicetorget har ved tidligere valg blitt brukt som stemmemottak for tidligstemming. Velger kan ta kontakt med servicetorget å avtale når de ønsker å stemme, fortrinnsvis i åpningstiden.

Ordinær forhåndsstemmegivning starter 10. august og avsluttes fredag før valgdagen, i år 8. september. Dette er tidligere gjort på Servicetorget, og administrasjonen anbefaler at også i 2017 skjer forhåndsstemming på Servicetorget. Servicetorget er godt tilrettelagt og åpent mandag- fredag. Den siste uken av forhåndsstemming utvides åpningstiden mandag- torsdag til kl.18:00. Åpningstiden er ikke foreslått forlenget på fredag, pga. postforsendelsen av stemmer til andre kommuner.

Ved stemmemottak på helse- og omsorgsinstitusjoner kan stemmer også mottas hjemme hos personer som oppholder seg i trygde- og omsorgsboliger med umiddelbar tilknytning til institusjonen, § 25. I tillegg til institusjoner foreslår administrasjonen at det legges opp til forhåndsstemmegivning ved Utskarpen bosenter, Hauknes omsorgsbolig, Mjølan omsorgsbolig, Dalselv eldresenter, Ytteren omsorgsbolig, Ytteren bosenter, Gruben omsorgsboliger, Kirkegata 14, Talvikparken bosenter og Sentrumsgården. Erfaring viser at disse stedene har beboere som ikke har mulighet til å dra til valglokalet, og stemmemottakere må dra til disse stedene jf. valgloven § 8-3 (6). Det er derfor hensiktsmessig å få stemmegivningen organisert til disse enhetene. Administrasjonen avtaler tid, og det blir satt opp oppslag.

Velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan avgi stemme under ordinær forhåndsstemming eller valgtinget, kan etter søknad til valgstyret avgi forhåndsstemme der de oppholder seg, jf. valgloven § 8-3 (6). Valgstyret fastsetter selv fristen for når søknaden må være kommet inn til kommunen. Administrasjonen har foreslått en frist til tirsdag i siste uke før valget, men dette er ikke til hinder for at stemmemottakere vil ta i mot stemmer ut forhåndsstemmeperioden ved behov. Eksempelvis ved akutt innleggelse på sykehuset.

Vurdering

Ved forhåndsstemming er det viktig at valgstyret sikrer best mulig tilgjengelighet og tilrettelegger for velgerne. Behov for de som ikke kan stemme under ordinær forhåndsstemming eller i aktuelle stemmemottak er godt ivaretatt i innstilling. Aktiv annonsering og fleksibilitet, vil gi velgerne i Rana kommune en god mulighet til å forhåndsstemme.